

بانک شیر مادران

دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

Breast Milk Bank of
Hormozgan University of Medical Sciences

بیمارستان دکتر شریعتی

شیرمادر بهترین تغذیه برای شیرخواران است و منافع بسیار زیادی برای سلامتی مادر و کودک در کوتاه مدت و بلند مدت دارد از نظر علمی بهترین شیر برای هرنوزاد شیر مادر خودش می باشد. شیر مادرانی که نوزادان نارس دارند غنی تر و پرانرژی تر از شیر مادران دارای نوزاد رسیده است. روزهای اول برای تغذیه نوزاد بسیار کلیدی بوده و اغلب موارد

مادران نوزادان نارس و یا بیمار به لحاظ شرایط بحرانی و مشکلات متعددی که خود مادران دارند ممکن است تا روزها امکان تغذیه نوزادان خود را با شیر خود نداشته و نیاز به زمان بیش تری برای برقراری شیر داشته باشند. متأسفانه مصرف شیرخشک نوزادان را بابرور عوارض متعددی از جمله: بیماری مربوط به روده در نوزادان نارس که اغلب منجر به سوراخ شدن روده میشود عفونت و افزایش مرگ و میر مواجه می کند. لذا امروزه در بسیاری از بخش ها برای آن دسته از نوزادان نارس که هنوز شیرمادر خودشان تولید جاری نشده و یا کافی نیست از شیراهدایی پاستوریزه شده مادر استفاده میکنند که این پاستوریزاسیون (سترون سازی) شیر مادر در بانک شیرانجام می شود.

تعریف بانک شیر

بانک شیر مادر محلی است که شیرهای اهدایی مادران را به روش صحیح جمع آوری و آماده سازی

می نماید تا شیر این مادران جهت ارائه به شیرخوارانی که نارس یا بیمارند و از شیرمادر خودشان محروم هستند آماده گردد.

سازمان جهانی بهداشت و یونیسف برای نوزادانی که به هر دلیل از شیر مادر خود محروم هستند شیر دایه یا مادران دیگر را که آماده و پاستوریزه شده باشد توصیه می کنند.

تاریخچه بانک های شیر مادر در جهان

درکلیه کشورهای پیشرفته جهان بانک های شیر اهدایی مادران از دیرباز وجود داشته است. اولین بانک شیر مادر در جهان در شهر وین در اتریش در سال ۱۹۰۹ میلادی ایجاد شد. پس از گسترش مصرف شیر مادر بود که نوزادان نارس بیشتری زنده ماندند. تشکیلی به نام Human Milk Banking Association North America (HMBANA)

ایجاد شده است تا استاندارد های بانک های شیر را تعریف نموده و در زمینه پیشگیری از انتقال بیماری های عفونی از طریق شیر مادر راهنمای مربوطه را صادر نماید.

کدام مادر می تواند اهداکننده باشد

مادرانی می توانند اهداکننده شیر باشند که یا بستری است و شیر اضافی دارند یا در منزل شیرخوار زیر یکسال داشته و شیراضافه بر نیاز فرزند خود دارند.

این مادران باید:

۱-مسلمان و خوش اخلاق باشند.

۳-در طی ۱۲ ماه گذشته زایمان نموده باشند.

۴-به انجام آزمایشات خونی مورد نیاز رضایت داشته باشند.

۵-سابقه ابتلا به ویروس نقص ایمنی اکتسابی(HIV) هپاتیت بی هپاتیت سی نداشته باشد.

۶-تست سرولوژی مثبت از نظر بیماری ایدز هپاتیت بی و هپاتیت سی نداشته باشند ویا شریک زندگی آنان در معرض خطر بیماری ایدز نباشد.

۷-سابقه خالکوبی یا پیوند اعضا نداشته باشند.

۸-معتاد یا سیگاری نباشند.

۹-به طور مرتب و عادی از دارو استفاده نکنند.

توجه:استفاده از داروهایی مانند:انسولین هورمون های جایگزین تیروئید ویتامین ها آهن کلسیم اسپری های بینی داروهای استنشاقی آسم پمادهای موضعی قطره های چشم داروهای پیشگیری از

بارداری پروژسترونی که در شیر ترشح نمی شوند مانعی برای اهدا شیر نیستند.

برای اهدای شیر چه کاری باید انجام دهیم؟

ضمن تبریک به شما مادر گرامی که تصمیم گرفته اید شیر خود را اهدا کنید:

۱-قبل از هرچیز باید اطمینان حاصل کنید که شیرکافی برای فرزند خود دارید زیرا او از اولویت برخوردار است و شیر شما هدیه ای از طرف خداوند برای او است .

۲-پس از تصمیم به اهدای شیر خود با همسرتان صحبت کنید و رضایت ایشان را جلب نمایید.

۳-شما برای اینکه اهداکننده شیر به بانک شیر مادران بیمارستان شریعتی شوید لازم است تنها یک بار به این بیمارستان مراجعه کنید.

قبل از رفتن به بیمارستان با شماره تلفن اختصاصی بانک شیر مادران تماس بگیرید تا هماهنگی لازم بعمل آید.آدرس بانک شیر مادر:بندرعباس -بلوار شهید ناصر-بیمارستان شریعتی -طبقه اول جنب بخش نوزادان با شماره تماس ۰۷۶۳۱۳۸۴۸۴۱می باشد.

در بیمارستان ضمن خوش آمدگویی ابتدا متولی پذیرش بانک از شما شرح حال خواهد گرفت و شما برگه رضایت برای اهدای شیر را امضا خواهید کرد.پس از آن نمونه خون شما را برای انجام آزمایش جهت اطمینان از عدم ابتلا به ویروس نقص ایمنی اکتسابی(HIV) هپاتیت B هپاتیت C وسفلیس خواهند گرفت.این آزمایشات کاملا رایگان بوده و به این ترتیب شما می توانید از سلامت جسم خود نیز باخبر شوید.جواب آزمایشات به آدرس شما پست خواهد.

***هرگونه مصرف دارو را به متصدی بانک اعلام کنید (تعداد انگشت شماری از داروها هستند که در صورت مصرف مادر او نباید شیرش را اهدا کند مانند لیتيوم)**

***پس از اتمام فرایند ثبت نام به شما ظرف مورد نیاز برای جمع آوری و ذخیره سازی داده می شود تا شیر خود را در منزل درآن ظرف بدوشید.**

***برای تحویل شیر نیازی به مراجعه شما به بیمارستان نیست.هرروز در ساعاتی معین راننده ای که مشخصات آن به شما ارائه خواهد شد ودارای کارت شناسایی است جهت تحویل گرفتن شیرهای دوشیده شده به درب منزل شما مراجعه خواهد کرد.**

***در صورت اتمام ظروف مخصوص دوشیدن شیر راننده به شما ظروف تازه ارائه خواهدکرد.**

*** شیرشما به صورت خنک به محل بانک منتقل و در آنجا پاستوریزه می شود تا برای استفاده نوزادان نارس یا بیمار آماده گردد.**

*** برای آگاهی از نحوه صحیح دوشیدن شیر بروشوری را که به شما می دهند مطالعه کنید (دقت کنید هر بار قبل از دوشیدن شیر دست هایتان را با آب و صابون بشویید.) بهتر است شیرتان را در ظرفی که به شما داده اند با شیردوش دستی یا برقی (در هر صورت که راحت هستید) بدوشید.**

*** اگر شیرتان را در یک روز در دفعات متعدد می دوشید هر بار شیر تازه را در طبقه وسط یخچال و دور از مواد غذایی دیگر نگه داری کنید و پس از خنک شدن (حداقل یک ساعت) آن را به شیرهای دوشیده شده قبلی اضافه نمایید.**

*** شیرهای دوشیده شده ۲۴ ساعت قبل را به راننده تحویل دهید. شیر دوشیده مادر حداکثر تا ۴۸ ساعت در یخچال قابل نگه داری است.**

*** دقت کنید که آب یا شیر دیگری به شیر مادر ذخیره شده اضافه نگردد.**

زمانهای مناسب جهت شیردوشی و اهدا شیر

بهتر است مادران تا حدود ۳-۴ هفته بعد از زایمان و استقرار شیردهی به نوزاد خود صبرکنند سپس در صورت داشتن شیراضافی جهت اهدا شیر اقدام نمایند.

معمولا مادران زمانی که پستانشان پر از شیر است را برای دوشیدن شیر خود انتخاب می نمایند. بیشتر مادران در هنگام صبح احساس می کنند که شیر بیشتری دارند بنابراین بهتر است آن زمان را برای دوشیدن شیر انتخاب کنند. بعضی از مادران هنگام شیر دادن به شیرخوار خود همزمان از پستان دیگر شیرشان را می دوشند و یا بعد از هر وعده تغذیه شیرخوار شیر اضافی را می دوشند.

توجه: به مادرانی که شیر خود را اهدا می کنند دستمزدی پرداخت نمی شود و شیر اهدایی آنان نیز به رایگان در اختیار نوزادان نارس و یا بیمار قرار می گیرد.

بانک شیر و رابطه آن با پیوند خویشاوندی رضاعی چیست؟

رضاع در لغت به معنای شیر دادن از پستان است. بر طبق فقه شیعه و نظر تمامی علما شیر دادنی موجب محرمیت است که دارای شروط زیر باشد:

۱- بچه شیر زن زنده را بخورد.

۲- بچه شیر را از پستان بمکد (پس اگر شیر را در گلولی او بریزند یا باشیشه یا وسیله دیگر به او بخوراند موجب رضاع و محرمیت نمی شود).

۳- بچه به واسطه بیماری شیر را قی نکند.

۴- پانزده مرتبه یا یک شبانه روز شیر سیر بخورد به گونه ای که بگویند از آن شیر گوشت در بدنش روییده است.

۵- دو سال بچه تمام نشده باشد.

۶- بچه باید در بین یک شبانه روز غذای دیگر یا شیر زن دیگری را نخورد.

از انجاییکه در بانک شیر شیرهای اهدا شده از یک نفر نیست و تغذیه مستقیما از پستان صورت نمیگیرد لذا به هیچ وجه مسائل مربوط به محرمیت و برادر و خواهر رضاعی مطرح نیست و شما مییتوانید به راحتی شیر خود را اهدا و دریافت کننده ها نیز می توانند به نوزادان خود شیر پاستوریزه شده اهدایی را بخوراند .

طبق استفتاء انجام شده از دفتر مراجع عظام مصرف شیری که بانک شیر مادران ارائه میکنند بلامانع است.